

کشته شدن تور بر دست منوچهر

دل هر دو جنگي ز کينه بتفت
همه راي بيهوده انداختند
همه دشت و همامون پر از خون کنيم
دوان زي منوچهر بشتافتند
بگفتند تا برنشاند سپاه
سوي چاره شد مرد بسيار هوش
کمينگاه بگزيد سالار گرد
دليران و گردان خنجر گزار
سواران جنگي و بايسته ديد
بيامد کمر بسته کارزار
بپيوسته تير و کمان آخته
درفش فروزنده برپاي پيش
خروش از ميان سپه پرکشيد
چو برق درخشنده پولاد تيغ
چو الماس روي زمين را بسوخت
به ابر اندرون آتش و باد خاست
نبرد تور را از دو رويه گذر
برآمد ز لشگر يکي هاي هوي
رسيد اندر آن نامور کينه خواه
نگونسار شد خنجر از مشت او
بزد بر زمين دادمردی بداد
دد و دام را از تنش سور کرد
به ديدار آن لشکر سر فراز

چو از روز رخشنده نيمي برفت
به تدبير يك با دگر ساختند
که چون شب شود ما شبیخون کنيم
چو کار آگهان آگهي يافتند
رسيدند پيش منوچهر شاه
منوچهر بشنيد و بگشاد گوش
سپه را سراسر به قارن سپرد
ببرد از سران نامور سي هزار
کمينگاه را جاي شايسته ديد
چو شب تيره شد تور با صد هزار
شبیخون سگالیده و ساخته
چو آمد، سپه ديد بر جاي خویش
جز از جنگ و پیکار چاره ندید
ز گرد سواران هوا بست میغ
هوا را تو گفتي همي برفروخت
به مغز اندرون بانگ پولاد خاست
برآورد شاه از کمينگاه سر
عنان را بپيچيد و برگاشت روي
دمان از پس ايدر منوچهر شاه
يکي نيزه انداخت بر پشت او
ز زين برگرفتش به کردار باد
سرش را هم آنگه ز تن دور کرد
بيامد به لشکرگه خویش باز

آخته: افراشته، بالا برده

الماس: کنایه از برق شمشیر

ایدر: اینجا

برگاشت روی: روی برگردانید

خنجر گزار: خنجر گزار، دلیر، شمشیرزن

خونی: جانی، قاتل

داد مردی دادن: حق دلاوری ادا کردن

دل از کينه تافتن: دل از کينه جویی چون آتش گرم شدن

دمان: تازان، با شتاب

زی: بسوی

سر: زبده، برتر

سگالیدن: اندیشه نمودن، اندیشیدن

سور کردن: بزم به راه انداختن

قارن: پسر کاوه آهنگر

کار آگه: کار آگاه، جاسوس، مخبر

میغ: ابر

نگونسار: سرنگون

های هوی: سر و صدا، غوغا

مأخذ

۱. شاهنامه فردوسی (از روی نسخه مسکو)، نشر محمد، تهران، ایران، چاپ دوم، ۱۳۷۸
شابک (ISBN): ۵-۳۵-۵۵۶۶-۹۶۴
۲. شاهنامه (جلد اول) از دستنویس موزه فلورانس، دکتر عزیزالله جوینی، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم، ۱۳۸۲
شابک (ISBN): ۰-۴۷۱۴-۰۳-۹۶۴
۳. لغت نامه دهخدا (CD)، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران
شابک (ISBN): ۹-۶۰۱۰-۴۳-۰۹۵
۴. فرهنگ فارسی عمید، موسسه انتشارات امیر کبیر، تهران، ایران، ۱۳۸۱
شابک (ISBN): ۷-۰۱۳۱-۰۰-۹۶۴
۵. فرهنگ لغات و ترکیبات شاهنامه، داریوش شامبیاتی، نشر آران، چاپ اول، ۱۳۷۵
۶. شاهنامه فردوسی (CD)، نشر کانون انفورماتیک، تهران، ایران،
<http://www.kanoon.net>
۷. <http://www.farhangiran.com>
۸. <http://shahnameh.com>